

SLOVENE

Štev. 247. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. (vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od 10.—12. ure dopoldne.
Kokopisi se ne vrašajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

V Ljubljani, v petek, 28. oktobra 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati: za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravništvu prejemati: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnina 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
Vprejema naročilno, inserate in reklamacije. —
Izmeriti se računajo enostopna petlitrska (dolžina 75 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat 9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enoletna garmondvrsna 20 h. — Pri večkratnem objavljanju primeren popust.
Upraviškega telefona št. 188.

Hinavstvo.

Najzanimarnejši je tisti liberalizem na Slovenskem, ki ga zastopa tržaška »Edinost«. Poln fraz, nabasan z umetno sentimentalnostjo, a zraven skrajno nestrpen in zloben pod krinko objektivnosti, nam je do duše zoprno, mnogo zoprnejši nego dr. Tavčarjeva politiška taktika. Manj je hinavstva in več jasnosti, več razboritosti in duha je v njegovih najhujših pamfletih, nego v zmesi duševne omejenosti s sovraštvom do katoliškega gibanja na Slovenskem, kakor jo prodaja »Edinost«. Tak nasprotnik, ki vzbuja usmiljenje in pomilovanje, ni vreden, da bi se peščili z njim. Od časa do časa pa moramo, četudi s studom, registrovati po svoji časnikarski dolžnosti, tudi žalostno dejstvo, da je »Edinost« še vedno tam, kjer je bila. Danes nas silijo k temu poročila »Edinosti« o dogodkih v kranjskem deželnem zboru. Najprej pribijmo, da je »Narodovo« poročilo mnogo boljše v tem oziru, nego tržaške zastopnice liberalnih Terzitiv. Zdaj pa njeni nauki! Dr. Tavčar v »Narodu« vsaj zastopa nekaj, kar se da razumeti: slovensko nemško zvezo in vlado, ki jo drži, hoče rešiti v svoj prilog tudi po imenovanih dogodkih.

A »Edinost«! Dne 24. t. mes. piše n. pr.:

Ali živimo Slovenci v veliki dobi? Na to vprašanje sicer ne moremo odgovoriti z »da«, toda lahko trdimo: ako je naša doba »velika«, naša je ona le »majhnih mož«. O tem nas je zopet prepričalo minolo brezuspešno zasedanje kranjskega deželn. zbora, kjer se je zopet boj bojeval brez načrta, brez prestanka, brez dogovora, brez prejšnjega potrebnega premišljenja in razumljenja in vsled tega brez — uspeha! Bilo je sicer videti, kakor bi se hotelo v kranjskem dežel. nem zboru v resnici do veljave pripomoči slovenskemu jeziku in slovenskemu narodu. Toda, ker so se prezirali osnovni nauki in temeljna načela politike avstrijske, bila je vse prazna mlatva, vse bob v steno.

Politični samosrajčniki vedo, da ni mogoč drugačen skupen nastop svobodnih slovenskih poslancev z usuznjenci nemških graščakov, kakor tak, kakršen se je po vestnem »premišljenju« izvršil.

»Edinost« prežvekuje nato zmedeno nekaj misli iz dr. Krekovega govora v dežel. nem zboru, seveda pa ne pove odkod. In nato pravi:

Ako bi bili vsaj obe slovenski stranki v tej korporaciji edini, dosegli bi bili že kaj, tudi proti vlad, ako bi bili dostojno nastopili. Z nedostojnostjo bi se pa vlada ne bila udala tudi vsem strankam, ako bi imela zavest ali pa vsaj pretvezo, da je njen zastopnik varoval »dekorum«.

»Dekorum«! Dostojnost! Pojte se solit — s takimi opazkami! Dvanajst let pritiska vlada v sedanjem sistemu slovensko ljudstvo na Kranjskem. To se trezno in resno kritikuje — in tu manjka dostojnosti. Dostojna je menda samo podlost »Edinosti« v boju proti škofom — — —

In konec:

Dokler se politična konstelacija v Avstriji (in tudi v Evropi) ne spremeni, Slovenci ne dosežemo ničesar, ako ne postanemo edini za vse slučaje, ko gre za narodni interes.

Tako torej! Čakali bomo, dokler se politična konstelacija v Evropi ne izpremeni, ter se bomo dotlej bratili z izdajavci ter po-

nižno poslušali neslano neumnost »Edinosti«!

Do take absurdnosti mora priti list, katerega edino vodilo je hinavščina. Hinavska je »Edinost« proti nam, ker nas vedno grize, pa se vendar ne upa reči nikdar, kaj misli; hinavska je proti liberalcem, ker se jim ne upa reči, da so izdajavci, da so graščinski lakaji in služabniki nam sovražnega vladnega sistema. Hinavska je proti sami sebi, ker se laže, da dela za slovo med Slovenci, ko vendar le kompromitira vsako stvar s svojo odkrito nemožato čenčavostjo.

Zgoditi se more, da podamo roko sovražniku — hinavcem nikdar!

Katoliško učiteljišče v Lincu.

Liberalci so si povsod enaki, naj bodo narodnosti katerekoli. Kar je »katoliškega«, jim smrdi že od daleč; vsako napravo, ki je urejena na podlagi krščanskih načel, pobijajo z besedo in dejanjem.

V Lincu se je ustanovilo katoliško učiteljišče. Letos so otvorili prvi letnik, v katerega se je vpisalo 40 gojencev. Nastanili so jih v prostorih starega deškega semenišča. Položili pa so že temelj novemu poslopju, katero upajo dovršiti v par letih. Vodstvo in vzdrževanje zavoda je prevzel avstrijski katoliški »Schulverein« na Dunaju; začasni vodja mu je eden izmed profesorjev škofove gimnazije »Kolegium Petrinum«.

Da se učiteljišče otvori tem slovesneje, je sklicalo »Katoliško šolsko društvo« svoj letošnji občni zbor koncem septembra in sicer v Lincu. To je razkačilo liberalce. V Lincu, tem zagrizenem nemško nacionalnem mestu, da bi zborovalo »Katol. šolsko društvo! Ker pa mogočni mestni očetje vendarle niso mogli preprečiti zborovanja, so hoteli vprizoriti vsaj veliko demonstracijo. S pomočjo soc. demokratov so sklicali protestni shod, na katerem naj bi se obravnavala edina točka: »Nevarnost klerikalne šole«. Hoteli so zborovati na prostornem travniku pred državnim kolodvorom, in sicer ob uri, ko so odhajali slavnostni gostje z Dunaja in raznih krajev Gorenje Avstrije. Par dni pred shodom so nosili postreščeki po Lincu in Urfabru velike plakate z napisi: »Svobodnemiselnim Linčani! Pridite v nedeljo v občnem številu pred državni kolodvor!« Po deželi so ta poziv raznesli seveda časniki.

Kaj je bila posledica te gonje? Liberalci so dosegli baš nasprotno, kakor so nameravali. Udeležba pri »Katol. šol. društvu« je bila velikanska, — zato so poskrbeli katoliški časniki, — udeležba pri protestnem shodu pa je bila piškava. Vrhutega je vlada liberalcem prepovedala zborovati na prostem; policija, vojaštvo in žandarmerija pa so preprečili izgrede.

Zborovanje katol. »Schulvereina« je bilo zelo sijajno. Udeležil se ga je tudi linški škof dr. Doppelbauer, ki je podaril v društvene namene znatno svoto 2400 K. Odlični govorniki z Dunaja in drugih krajev so ob velikanskem navdušenju govorili o šolskem vprašanju sploh in posebej še o linškem katoliškem učiteljišču.

Kako potrebno je ondi katol. učiteljišče, kaže naslednji dogodek. Nedavno je v Lincu zborovala deželna učiteljska konferenca pod predsedstvom dež. šol. nadzornika dr. Zenz-a. Na tem shodu so liberalni učitelji razvili jako žalostno podobo svojega versko-nravnega prepričanja. Gorostana so načela, ki so jih posamezni učitelji izražali v svojih govorih.

Eden delegatov je govoril proti § 1.

ljudškošolskega zakona, cziroma proti npravno-verski vzgoji ter rekel med drugim, da je veronauk v ljudski šoli zločin proti mladini; pravljice se popisujejo kot priobitve vednosti, cerkev pači zgodovinske resnice.

Neki drugi je kvačil: Narava je rodila razne spake, dokler ni ustvarila človeka.

Tretji: Kar se tiče prostosti otrok, bilo bi najlepše, ko bi smeli otroci okoli tekati brez obleke. S tem bi se vzbujala potreba čistosti ter zmisel za lepoto narave. Tiste svinjske duše — je pripomnil. — ki so proti nagoti, spadajo v blaznice. Zato je treba cerkev ločiti od države. Mnoge hudovalce pripelje na pravo pot strah pred peklom, ne pa upanje na zveličanje. (Smeh.)

Četrti: Otroku je treba dopovedati, da niso stvari zaradi človeka, marveč da se mora človek živalim za marsikaj zahvaliti. Če se hoče razširiti šolski pouk, treba je odpraviti verske vaje, poldnevni pouk in šolske olajšave. Predlog, da se odpravijo verske vaje, so zborovalci sprejeli z burnim odobravanjem.

Udeležba otrok pri procesijah je škodljiva v npravnem in zdravstvenem oziru: Šolske počitnice naj se določajo le z ozirom na pedagogiko in šolsko higijeno.

So krogi, ki ne kažejo nobene potrebe za izobrazbo, ker jih odvrtaajo nazadnjaški voditelji, da morejo v kalaem ribariti. — Ti krivi apostoli zemske in nebeške sreče vedo dobro, kaj je treba ljudstvu. Ako baklja prosvete razžene to temo, razprši se pri njih vse kakor pleve. Ako učitelji dobe višjo izobrazbo, potem v državi ne bode treba kaznilnic in izboljševalnic.

To so moderni pedagogi, katerim je izročena mladina! Ko bi taka poročila čitali kaznjenci ali blazni, bi se ne čudili; a te otrobe so vezali učitelji na javni konferenci. In dež. šol. nadzornik, kot zastopnik šolske oblasti je — molčal. Kam zabrede ljudstvo, ako učitelji v ljudski šoli otrokom kvajajo take glupe nauke ter mladini isprijaajo srca s takimi psokami na vero in cerkev. Res, daleč smo že prišli v Avstriji!

Rusko-japonska vojska.

Car Kuropatkinu.

Peterburg, 27. okt. Car je izdal dva reskripta. Vsebinsa prvega je označena v dnevnem povelju Aleksejevem. Drugi reskript generalu Kuropatkinu se pa končuje z besedami: Vase vojne izkušnje, ki ste si jih izpopolnili sedaj v Mandžuriji, mi dajo prepričanje, da bodete na čelu proslavljene armade zlomili trdovratnost sovražnih čet ter s tem zagotovili Rusiji mir na daljnem vzhodu.

Boj za Port Artur.

Tokio, 27. okt. V Port Arturu so bile 25. t. m. od ranega jutra do 5. popoldne v ognju cele vrste hiš.

London, 27. okt. »Times« poročajo iz Tokia, da pravi neko poročilo iz Port Arturja, da energija posadke v boju pojenjuje. Sodijo vsled tega, da trdnjava kmalu pade.

London, 27. okt. Iz Čifua poročajo »Daily Telegraph«: Po ruskih poročilih je v Port Arturu vse mirno. Japonski bombardement je nekoliko pojenjal. Rusi trdijo, da imajo za cele tri mesece dosti granat, ravno tako v obilici streliva za manjše topove. — Zanesljiva poročila poročajo iz Daljnega: Japonci utrjujejo mejo mestne okolice. Povprečno prideta vsak dan dva transporta s strelivom in topovi. Nadalje poročajo isti list iz Čifua: Koreance, ki je došel iz najbližje okolice portarturske trdi, da je opazoval skozi daljnogled, kako podirajo Rusi v Port Arturu lesene hiše, iz česar je sklepal, da pri manjkuje kuriva.

London, 27. okt. Neka brzozavka iz Šangaja trdi, da je položaj v Port Arturu jako kritičen. Japonci so vzeli predvčerajšnjim važno utrdbo v bližini Panlonšana ter upajo v kratkem vzeti še več takih utrdb.

Dunaj, 27. okt. Z ozirom na poročila iz Čifua, da Rusi podirajo lesene hiše, ker jim manjka kuriva, pravi »N. F. Presse«, da je skoraj umljivo, da odstranjujejo Rusi gorljive tvarine s površja vsled japonskega obteljevanja.

Peterburg, 27. okt. Pred Port Arturjem so Japonci zasedli Volžo goro, Zeleno goro, Takušan in druge zunanje postojanke, tako da stoji zdaj pred fronto glavni h utrdb. Samo južozapadni del zunanjih utrdb Ljacošana je ruski. Boj se bo bil torej zdaj za glavne utrdbe. V Port Arturu se je posrežilo zopet pripeljati zalogo moke. Položaj v obleganem mestu je primerno dober. General Steselj je brzozavil dne 20. okt.: Trdnjava se bo branila do zadnjega trenutka. Hrane imamo dovolj, samo črevljev nam manjka.

Pred novo bitko.

Peterburg, 26. oktobra. Ruski brzozavni urad poroča iz Mukdena: V zadnjem času Japonci zelo varčujejo s strelivom. Poizvedovanja so doznala, da se nahajajo utrjene pozicije sovražnikov na gori, 1 km južno od vasi Finsjapu ter na gričih jugovzhodno od vasi Kudjosa. Japonske pozicije so utrjene z redutami, strelskimi jarki, žičnimi ovirami in volčjimi jamami v dolžini 8 km.

Peterburg, 26. oktobra. Brzozavka gen. poročnika Saharova gen. štabu poroča 26. t. m.: Nocoj nisem dobil poročil o spopadih. Nasi prostovoljni lovci nadlegujejo po noči sovražnika na celi fronti.

Peterburg, 27. oktobra. Iz Mukdena poročajo danes: Včeraj ob deseti uri zvečer se je jugovzhodno od Mukdena pričel boj. Japonci so prodirali proti vasi Jerdagav, ki so jo, kakor pravijo vesti, vzeli po hudem boju, kije trajal do danes zjutraj.

London, 27. oktobra. Dopisnik Reuterjevega urada pri ruski zahodni armadi poroča 26. t. m.: Ruske in japonske prednje straže si stoje nasproti oddaljene 600—800 metrov. Pričakuje se novega napada Japoncev, ki se utrjujejo proti ruskemu artiljerijskemu ognju. Sicer vlada mir. Rusi še niso dobili zimске obleke. Poročilo o imenovanju Kuropatkinovem za vrhovnega poveljnika je zadovoljilo vse.

Korejci v japonski armadi.

London, 27. okt. Potrjuje se, da se bojujejo Korejci v japonski armadi.

Oddelek gen. Kosakovskega.

Peterburg, 27. oktobra. Dopisnik »Bizž. Vjéd.« brzozavilja včeraj iz Mukdena: »Dobil sem dve avtentični poročili o oddelku generala Kosakovskega, ki je operiral na najskrajnejšem desnem krilu. Njegov oddelek je šel naprej 4. t. m. s splošnim prodiranjem. V okrožju občine Ahangora je zadel na odpor Hunhuzov. Ta občina ne priznava nobene vlade in bojevitostjo prebivalstvo podpira številne japonske agente in Hunhuze. Po nekaterih resnih spopadih je naš oddelek pregnal Hunhuze ter se koncentriral v vasi Šobiga, kjer se nahajajo velike japonske zaloge živil, ki naj se odpravijo po reki Hun v Mukden, ko bodo Japonci zavzeli to mesto. Gen. Kosakovski je izvedel, da je Šobiga zasedena od 4000 mož japonske pehote s topovi in 3000 Hunhuzov pod poveljstvom znanih poglavarjev Tulisan in Falengo, ki sta v japonski službi. Šobiga leži ob reki Ljao, južno od Jantaja. Oddelek je torej začetkom boja prodrl daleč proti jugu ter mu je bilo nemogoče nadalje ostati, na njegovi nevarni postojanki. Sedaj ni znano,

kje se nahaja oddelek generala Kosakovskega.

Baltiško brodogradnja

Brest, 26. oktobra. Ruska premovalna ladja prakuje tu nadaljnih ukazov. Obdobje suho zemljo je strogo zabranjeno. Ruski konzul je bil poklican na ladjo, da jo morejo zaloziti z živili.

Vigo, 26. oktobra. Ruske oklopnice »Car Aleksander«, »Borodino«, »Orel«, »Krija Suvarov« ter transportna ladja »Amadul« so se usidrale v tukajšnjem pristanišču. Ostale ladje baltiškega brodogradnje sledijo.

Pariz, 26. oktobra. »Agence Havas« poroča iz Vigo: Poveljnik luke je šel na krov admiralske ladje, da izjavi, da vlada prepoveduje ruskim ladjam jemati v luki živila. Admiral je odgovoril: »Ker so moje ladje poškodovane, sem se ločil od ostalega dela eskadre. Poveljnik luke odgovori: »Jaz bom o tem odgovoru čestital vlado ter vam takoj tudi potem dal odgovor. Vkljub temu so pristale nemške premovalne ladje ob oklopnice. Poveljnik luke je odposlal svojega pomočnika k admiralu ga prositi, naj ne krši nevtralnosti ter dal španski križarici »Estramandura« povelje, naj odpošlje šalupo, ki naj še posebej opozori kapitana premovalnih ladij na povelje pomorskih oblasti. Popoldne je obiskal admiral Roždestvenski v spremstvu ladjinih poveljnikov vojaškega guvernerja, ruskega konzula ter poveljnika luke. Na nove opomine poveljnika luke je dal admiral Roždestvenski častno besedo, da v španskih vodah ne bo vzel več premoval. zahteval pa je, da vzame vsaka ladja 400 ton premoval, da pride v Tanger. Dve nemški premovalni ladji sta obstali pri ruskih oklopnih, druge tri so odplule proti Tangerju. Ruski konzul je prišel na krov admiralske ladje. — Moštvo ruskih bojnih ladij je vznemirjeno. Straže opazujejo gibanje ladij. Kakor se govori, je dala ruska vlada povelje, naj brodogradnje kolikor mogoče malo časa ostane v Vigo, da o dide na padu japonskih agentov, ki se, kakor slutiti vlada, nahajajo ondi.

Gele, 27. oktobra. »Gefell« Tagblatt poroča: Kapitan parnika iz Helsingfora, »Aldebarana«, ki je došel včeraj zvečer sem, poroča: V petek, ob 10. uri zvečer, je bil »Aldebaran« v Skageratu preganjan od tuje bojne ladje, najbrže od ruske oklopnice, ter razsvetljevan od metalcev svetlobe. Potem je pomnožila bojna ladja svojo hitrost, pustila parnik zadaj ter ustrelila. Strel ni napravil škode. Parnik je razobesil zastavo, a ustavil se ni, nakar je vrgla križarica zopet svetlobo nanj ter ga obsula s celo točo krogelj, ki pa niso napravile nikake škode. Kapitan je dal ustaviti parnik ter zbežal z moštvom pod krov. Tuja bojna ladja je potem izginila v temini. »Aldebaran« je ostal ne poškodovan.

Vigo, 27. oktobra. Parnik »Pallas«, o katerem se je mislilo, da vozi premog, je naložen z eksplozivnimi snovmi.

Madrid, 27. oktobra. Brzojavka iz Muros poroča, da se je ondi usidral ruski transportni parnik »Ajma«, da se preskrbi z živili. Od rta Timistere poročajo, da so plule mimo štiri oklopnice in dve torpedovki brez zastave. Včeraj ob 10. uri dopoldne se je prikazala pri vzhodu zaliva Nillagarcia ena ruska križarica in en transportni parnik. Medtem ko je zadnji kmalu odjadral na široko morje, je križarica zavozila opoldne v zaliv. Njeni častniki pravijo, da ničesar ne vedo o dogodkih v Hullu. Popoldne je ladja vzela premog Parnik »Miloš« in trije premovalni parniki so dvignili sidra ob 5. uri popoldne, da preskrbe z živim eno ladje od eskadre, ki so ostale zunaj na morju. Ob tem času je prišla v zaliv druga ruska križarica in se usidrala.

Madrid, 27. oktobra. Mornariški in zunanji ministri bodeta preiskala poškodovane ruske oklopnice, ki se nahajajo v luki Vigo. Ako se bo dognalo, da ladji ne moreta odjadati v predpisanem času 24 ur, bo mornariški minister odredil potrebno. Minister zatrjuje, da ni dal dovoljenja za sprejemanje premoval.

Berlin, 27. oktobra. Vkljub prepovedi so ruske ladje v Vigo vendarle nala gale premog. Ko je poveljnik luke odložno prepovedal nadaljne nalaganje, je odgovoril admiral Roždestvenski, da bo sam prišel k poveljniku. Ko je šel admiral k poveljniku, je prebivalstvo prirejalo Rusom velike ovacije.

Pariz, 27. oktobra. Admiral Roždestvenski je izjavil v Vigo, da obžaluje, da se ne more dovoljno preskrbeti s premogom. Potrebovali bi za vsako ladjo le 400 ton, da bi prišel skozi ožino gibraltarsko, kjer je mirnejše morje in bi lahko na odprtem morju nalagal premog.

Dardanele.

London, 27. okt. »Morning Post« poroča, da ima dovolj vzroka za trditev, da je Rusija prašala velevlasti, kaj bi rekla, ko bi Rusija zahtevala prehod skozi Dardanele.

Izgredi ruskih rezervistov.

Peterburg, 27. okt. Ruski brzojavni urad poroča, da se v Molsilebu niso

vršili izgredi proti židom od strani rezervnikov v pravem pomenu besede. Mnogi kmetov je ob priliki, ko so prihajali pod orožje rezervniki, nasilno postopala ter vdrila v več prodajalnic, razbila okna ne samo pri židih, ampak tudi pri kristijanah. Nemiri so bili pa tudi drugod. Sedaj je zopet mir.

Kuropatkin poroča.

Peterburg, 27. oktobra. (Uradno). Kuropatkin poroča s dne 25. t. m.: Danes ni bilo boja, dasi so se čuli ves dan strelji topov na našem desnem krilu. Ponoči je oddelek lovev potisnil sovražnika proti jugu. Drugi oddelek je pred našim centrom preganjal sovražni tran. Dve naši stotnji sta še to noč rasgnali japonske prednje straže pri Kutsoju, a ko je prišel večji sovražni oddelek, sta se umaknila k Šhopu, a sta imela časa, da sta pokopali mnogo ruskih vojakov, padlih v prejšnjih bojih, in odnesli najdeno orožje. V bitki pri Pensiku 13. t. m. je bila zastava 1. pehotnega polka predrta od 12 krogelj in ji je bil odlomljen križ.

Menelik za Ruse.

Peterburg, 27. okt. Neguš Menelik je poslal 100.000 frankov za ranjene na »Noviku«.

Velika ruska ladjedelnica.

Iz Peterburga poročajo, da se je tam ustanovilo pod tvrdo »Ladjedelnica Aleksander«, veliko društvo za gradnjo ladij, ki ima 10 milijonov temeljne glavnice.

Ruska in japonska morska sila.

O tem smo dobili še obširnejše poročilo. Kako bo razmerje ruske in japonske vojne mornarice, ko pride baltiško brodogradnje na bojišče? Japonsko brodogradnje ima 38 oklopnih ladij, proti katerim bodo Rusi imeli samo 27 oklopnih ladij. Torej bodo imeli Japonci še vedno 11 ladij več. A ta premoč izvira najbrže iz tega, ker imajo Japonci mnogo poloklopnih ladij, ki nimajo tolikega pomena. Sicer je japonska oklopnica »Mikado« na glasu kot najpopolnejša bojna ladja na svetu, vendar proti 13 japonskim ladjam prve vrste tudi Skrydlov lahko postavi 13 ladij orve vrste.

Razmerje topov je sledeče: Rusi 658 topov, Japonci 682. Težkih topov za prebijanje okloпов imajo Japonci 66, Rusi 61, srednjih Japonci 243, Rusi 234, majhnih Japonci 373, Rusi 328. Dvanajstpalčnih topov pa imajo Rusi 36, Japonci 24.

Opomniti je pa to, da je valed dolge vojske japonsko brodogradnje in topništvo mnogo bolj izrabljeno, kakor pa rusko. Vse je odvisno od tega, ali se bodo mogle združiti ruske ladje, ko pride Roždestvenski na bojišče.

Nova ruska mobilizacija.

pomoči ruske vojne moči v vzhodni Aziji za 20 polkov in 30 baterij z 240 topovi — 52.860 vojakov z 52.160 puškami.

Japonski rezervniki.

Viktorija, 27. oktobra. Japonski rezervniki, ki se nahajajo v Kolumbiji, so dobili zapoved, naj se takoj zbero pod zastavami svojih polkov.

Pogreb Jaworskega

se je vršil včeraj nad vse slovesno v Lvovu. Iz vse Galicije so bili zastopniki pri pogrebu. Pogreb je vodil nadškof Wilczewski. Cesarja je zastopal grof Choloniewski. Poleg cesarskega namestnika, deželnega maršala, kornega poveljnika, predsednika državnega zbora in poslancev Ebenhocha, Pacaka, Stranskega in dr. Šusteršiča sta bila tudi navzoča ministra Hartel in Pietak, skoraj vsi poljski državni in deželni poslanci. Nagrobnico je govoril deželni maršal grof Baden. V svojem govoru je naglašal, da je znal pokojni državnik združiti koristi Galicije s koristmi države. Vse svoje moči je posvetil v to, da se je v poljskem klubu ohranila sloga. Končno je izrazil željo, naj bi v prihodnje ostali člani poljskega kluba složni, da tako počaste spomin na poljskega voditelja Grocholskega in Jaworskega.

Zasedanje deželnih zborov.

V koroškem dežel. zboru so včeraj dovolili občini Spodnji Ljubelj povrniti 4 odstotne obresti, katere mora občina plačevati od posojila, najetega za zgradbo novega šolskega poslopja. Na predlog posl. Kirchmaierja so tudi sklenili, občini Galiciji povrniti 4 odstotne obresti od svote 8100 kron, katero svoto si je občina izposodila za zgradbo šolskega poslopja v Apačah. Prošnjo vinogradnikov v Klobasnici so odstopili deželnemu odboru z naročilom, da preskrbi vinogradnikom praktičen pouk v vinogradništvu in naj med revnejše vinogradnike porazdeli brezplačno trte. — Koroški deželni zbor bo najbrže zaključen koncem prihodnjega tedna.

Moravski deželni zbor je včeraj skoraj brez debate odobril proračun za leto 1905. Nato se je pričela razprava o izpremembi občinskega reda in o izpremembi občinskega volilnega reda za glavno mesto Brno.

Seja istrskega deželnega zbora. Zakonski načrt glede ustanovitve deželnega zavoda za varovanje živine je bil v prvem čitanju izročen posebnemu, zato izvoljenemu odseku, da ga prouči in o njem poroča.

Na predlog poročevalca finančnega odseka dr. Belli se je po daljši razpravi, katere sta se razun poročevalca udeležila tudi dr. Laginja in dr. Cleva, z večinoglasov sklenilo povečati deželno bolnišnico v Pulju in v to svrhu pooblastiti deželni odbor, da najme posojilo v znesku 600.000 K.

Posl. dr. Venier je poročal v imenu agrarnega odseka o predlogu posl. Davanzo, da se pride v okoliščini ponarejanju vina in zbornica je sklenila soglasno, povabiti tozadevna ministrstva, naj bi se izdal zakon, po katerem bi bilo napravljeno umetnih vin popolaoma prepovedano in prodaja pol-vin dovoljena le pod gotovimi pogoji. Poskrbelo naj bi se, da se do izdaje tega zakona drža sedaj veljavne tozadevne določbe in odredbe točno in strogo.

Član dež. odbora dr. Cleva je na interpelacijo posl. Kompareta glede ceste Rakitovič - Črnikal odgovoril, da poskrbi dež. odbor, da se napravi čim prej tozadevni načrti ter da se potem takoj prične z gradnjo ceste.

Posl. dr. Constantini je stavil predlog, s katerim se pozivlja vlado, da sgradi v Dragi pri Moščenicah primerni pomol. O predlogu se bo razpravljalo v prihodnji seji.

Poslanec Kompare in tovariši so interpelirali vlado o izterjevanju in porabi zaostankov kongruue župnika Kosca, ki je iste pred 18. leti došlo za ustanovo šole v Truškah.

Prošnja pripravljalnega odseka za zavarovanje proti toči za podporo se je na predlog poročevalca agrarnega odseka poslance dr. barona Polesinija odstopila deželnemu odboru v svrhu natančnejše poizvedbe in poročevanja.

Posl. dr. Constantini je obširno poročal o zakonskem načrtu glede uravnave učiteljskega pokojninskega zaklada ter njega dohodkov, ki je bil v drugem čitanju soglasno sprejet. Neka izprememba, ki jo je tozadevno predlagal posl. Kozulič, je bila odklonjena.

Sklepni račun deželnega zaklada za l. 1903. je bil na predlog poročevalca dr. Bube sprejet; manjšina je glasovala proti.

Poročilo dež. odbora, da se tajniku deželnega kulturnega sveta podeli pravica na pokojnino iz pokojninskega zaklada deželnih uradnikov, je bila v prvem čitanju izročena finančnemu odseku, da ga prouči in poroča o njem.

Ko so bile še rešene nekatere prošnje glede podpor in povisjanja pokojnine v zmislu predloga poročevalca šol. odseka, so zaključili sejo.

Državno sodišče in § 14.

Državno sodišče je včeraj odklonilo pritožbo zaradi davkov, katere se je moralo plačati valed zakonov, ki so bili izdani s § 14. Državno sodišče je izjavilo, da ono ni upravičeno presoajati veljavnosti s § 14. izdanih zakonov. Le državni zbor je v to opravičen. Državno sodišče ima le dolžnost razsoditi, če so bili zakoni pravilno razglašeni, kar se je pa v tem slučaju zgodilo.

Izpremembe v Körberjevem ministrstvu.

Vse časniške vesti soglašajo, da osobne izpremembe v Körberjevem ministrstvu ne bodo izpremenile Körberjevega vladnega sistema. Dr. Körber je imel v Budimpešti s sotrudnikom lista »Asazugsag« daljši razgovor. Izjavil je, da se vlada ni vezala na nobeno stran. Čehom se je dalo razumeti, da hoče vlada na gospodarskem in političnem polju storiti vse, kar ne nasprotuje državnim koristim, a da ne bo izvršila ničesar, kar bi škodovalo drugim. Več se ne more storiti, če nečemo pri nasprotni stranki vzbuditi suma, da hočemo odkloniti posarane narodnosti. Politike s postulatami mora biti konec, ker sicer vlada nima več prostih rok. Kar se tiče delavnosti zbornice, je ostal Körber odgovor dolžan in le rekel, da pričakuje isboljšanja položaja. Tudi o programu državnega zbora ni hotel dati Körber pojasnil. Rekel je le, da hoče rešiti nagodbo v parlamentu; če se to ne posreči, bodo nagodbeni zakoni uveljavljeni s § 14.

O odstopu poljedelskega ministra Giovanellija piše »Vaterland«, da se ni nikdar silil na svoje mesto, katero mu je bilo težko breme. Zato pa rad zapusti svoje mesto. To, kar smo včeraj navedli kot vzrok odstopa finančnega ministra Böhm Bawerk, je skoraj dobesedno potrdil minister nekemu sotrudniku »N. Fr. Pr.« Odstopivši minister je rekel, da ostane kurz neizpremenjen. Böhm-Bawerk se bo sedaj popolnoma posvetil vedi.

»Narodni Listy« pravijo, da so z imenovanjem dvornega svetnika dr. Rande za

deškega ministra Čehi dobili to, kar jim gre. Imenovanje deškega ministra ni nobena koncesija, ker so Čehi že imeli svojega ministra. Imenovanje deškega ministra pomeni morebiti, da se bodo pričeli dogovori, ali naj Čehi opuste obstrukcijo. Vse vesti o dogovorih med češkimi politikami in vlado so zgolj domnevanja. Čehi bodo čakali, kaj prinese prihodnost in se previdno ravnali po okolnostih.

Ogrski državni zbor

je v včerajšnji seji pričel podrobno razpravo o zadanih trgovinskih pogodbah z Italijo. Poslanec Polonyi je naglašal, da je sklenjena zač. trg. pogodba z Italijo nezakonita, ker jo je dr. Körber uveljavil s § 14. Če bo večina odobrila pogodbo, bo potrebno na Ogrskem organizovati odpor. Trgovinski minister Hieronymi je izjavil, da bo Polonyi težko izvršil svoje pretenje, ker je prizadeto prebivalstvo zadovoljno s sklenjeno trgovinsko pogodbo. Končno so odobrili predlogo tudi v podrobni razpravi. Danes se vrši tretje branje.

Vstaja na Balkanu.

Novi nemiri so bili na meji med Črnogorom in Turčijo. Dne 14. t. m. je bil na Mokri Planini boj med Rugovezi in Črnogorci, ki je trajal nekaj ur. Izgube niso znane. Turki v Vranešu so hoteli ravno na ta dan napasti pravoslavno prebivalstvo v Baricah. A prebivalstvo je izvedelo, kaj nameravajo Turki in brzojavno naznanili sultanu. Sultan je takoj odredil varnostne odredbe in tako je bil preprečen napad.

Dne 15. t. m. so Rugovezi in kot bašibozuki preoblečeni turški vojaki pri stražnici Kahora zavratno napadli Črnogorce. Nastal je večurni boj, o katerega izidu pa ni poročil.

Bolgarski knez za mir.

Sofija. Po končanih vojaških vajah je knez Ferdinand hvalil razvoj bolgarske armade in se v napitnici na zastopnike tujih vlasti izjavil, da bo vedno pripravjen pridružiti se prizadevanjem po vzdržanju miru.

Katoličani in volitve v Italiji.

Prvič, kar je izdan »Non expedit«, so postavili katoličani v milanski provinciji svoje kandidate za državni zbor. V Seregno kandidira odvetnik Maura, a tudi v drugih krajih in v Milanu samem namerava kandidirati več katoliških kandidatov.

Stajerske novice.

Š Iz Gradca se nam poroča: Pri zelo važnem cerkveno-glasbenem, oziroma tradicionalno-koralnem predavanju znanega p. Horna so zastopani slušatelji iz sekovške, solnograške, krške, gorške in lavantinske viadikovine, a eden duhovnik iz Amerike, ki je prišel v spremstvu dr. Haberla. Zadnji se je udeležil v dokaz, da se popolnoma strinja z idejo tradicionalnega koral, kotemu je velik prijatelj sedanjí papež Pij X. Cerkevni koncert z dobro zastopanim mešanim zborom je popeval s spremljavo krasnih orgelj skladbe starejših in modernih klasikov, n. pr. od Olandia Lasso. Motet imenovanega skladatelja je bil nad vse veličasten. Spodbudno k napredku cerkvene glasbe je tudi to, da je pri predavanju petih učiteljev navzočih tudi več duhovnikov.

Š Sv. Jarnej pri Ločah. Tu so razširili pokopališče in ga je slovesno blagoslovil velečastiti gospod svetovalec Hrastelj, dekan v Konjicah.

Š Stobrdos pri Rogatcu. Nekemu tukajšnjemu gospodarju so hudobne roke poškodovale sedemnajst lepih drevov in brajde.

Š Čudno! Učitelstvo za brežiški okraj je izbačilo iz šolskih knjižnic knjige družbe sv. Mohorja. Škandal.

Š Duhovske vesti s Stajerskega. Župnija Razbor je podeljena tamošnjemu provizorju š. g. Josipu Krohncu. — C. g. kaplan Alojzij Kramaršič je prestavljen v Makole in čast. g. Martin Agrež je prestavljen k Sv. Marku pri Ptuj.

Š Čitalnica v Brežicah priredi v svojih prostorih dne 6. novembra t. l. ob 6. uri zvečer gledališko predstavo s priznajnim sodelovanjem pevskega in tamburaškega društva »Kum« iz Radeč. Predstavljal se bode igra »Revdček Andrejček«. S prireditvijo tako lepih in težkih narodnih iger se trudi čitalniški odbor narodnemu občinstvu nuditi poseben užitek in na ta način buditi občinstvo k narodni zavesti in zločnosti. Glavne vloge te igre razdeljene so spretnim močem in upati je, da bo obisk tako poveljen, kakor pri predstavi »Desetega brata«. Posebno se nadejamo obilnejšega obiska iz okolice.

Š Vlomelec s revolverjem. Hišna posestnica Eliza Blumauer v Gradcu je opazila, da ji nekdo ponoči vkljub temu, da so zaprti vsa vrata, kraje denar. Sum je bil opravičen, da izvršuje tatvino oseba, kateri so vse okoliščine dobro znane. Naznanila je svoj sum policiji in en stražnik v družbi z zetom Blumauerjeve sta se v četrtek ponoči skrila v prodajalnico. Vse je bilo tiho. Šele ob 1/2. uri se je nekdo iz kleti pri-

plazil v prodajalico. Stražnik je hitro skočil proti vlomilcu, a ta je uspešno zbežal proti stopnicam. Ko se je stražnik približal, je vlomilec proti njemu ustrelil, a stražnika ni zadela. Tudi stražnik je ustrelil, a ga v temi tudi ni zadela. Stražnik je v temni kleti zasledoval vlomilca, a ta mu je uspel, ko sta s stražnikom še enkrat menjala strele. Seveda je bilo v hiši vse takoj pokonci. Stražnik je prijel neko sumljivo osebo. Vloma sumljiv je bil tudi pomočni poštni sluga Pucklar. Dva detektiva, ki sta bila poslana k njemu, sta našla stanovanje, dasi je bil Pucklar doma, zaprto. S silo sta detektiva vlomila v kuhinjo. Pucklar pa je pobegnil v sobo. Posrečilo se je detektivoma vlomiti tudi v sobo, a ko sta vrata vlomila, so padli štiri strelji. Pucklar je dvakrat ustrelil proti vratom, dva strela pa je nameril v svojo glavo. Pucklarja so odpeljali v bolnico; osebo, ki je bila ponoči prijeta, so izpustili.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 28. oktobra.

Visoko cerkveno odlikovanje. Njegova Svetost papež Pij X. je imenoval pred. gosp. častnega kanovika Josipa Smrekarja, profesorja bogoslovja, ob priliki njegovega vpokojenja za svojega hišnega prelata.

Vlada v službi prusaških Nemcev. Koroški „Mir“ piše. Ni dolgo temu, kar so „polomane štimce“ in drugi taki listi prusaškega kalibra začeli godrnjati, da hoče vlada posloveniti celo velikovško okrajno glavarstvo, češ, da namešča v Velikovcu samo Slovence, ki že s svojimi slovenskimi imeni kar na cente hrustajo velikovško velenemstvo. In zaradi teh gorastastnih stvari, zato, ker se je par vsenemških lističev enkrat povzpelo do par grajalnih besedi, je obšel slavno c. kr. vlado grozen strah in trepet. In res, saj ni čudno, ako se šibé vladnim možem kolena in hrbtišča, ako zalaja nad njimi kako ščené v „polomanih štimcah“ in drugih podobnih časnikarskih capah, posebno še za to, ker po navadi ti lističi nimajo korajže, povedati vladi resnice v oči. In zgodilo se je tako, kakor so zahtevali vsenemški hajlovci: slavnica c. kr. vlada, ona vedno „nepristranska“ vlada, ki skrbi za vse avstrijske narode enako „ljubeznivo“, kakor mati za svoje otroke, ta pravična, ta dobra, ta naša iskreno ljubljena mamica je ugodila ponižni želji svojih hajlovskih srčkov in dala jim je cukrček, da se jim vsaj za nekaj časa potolažijo vedno kruleči želodčki in gobčki. Premestila je iz Velikovca Slovence, deželnovladnega koncipista g. dr. Blaža Lahovnika, v Celovec in okrajnega nadkomisarja barona Lazzarinija, ki zna tudi precej dobro slovenski kot rojen Kranjec, v Šmohor. Ravno tako je premeščen Slovenec, deželnovladni koncipist dr. Josip Ferjančič, iz St. Vida v Špital. Tako se je torej vsenemškim kričačem s pomočjo c. kr. vlade ohladilo razburjeno srce. Pa da ta slavnica c. kr. vlada še bolj ugodi svojim ljubčkom, sta premeščena v Velikovec, v popolnoma slovenski okraj, dva politična uradnika, katera nimata niti pojma o jeziku ondotnega prebivalstva, kajti niti dr. Josch, niti Bauer, ki prideta v Velikovec, neznata niti besedice slovenski. Ne vemo, kako naj bi primerno imenovali tako postopanje c. kr. vlade, kajti niti najostrejša beseda bi ne bila dovolj ostra za tako vnebokričečo krivico. Na željo prusaških hajlovcev se slovenski uradniki tirajo v popolnoma nemške kraje, a Nemci, ki ne znajo niti besedice slovenski, se nameščajo tam, kjer je znanje slovensčine neobhodno potrebno. Seveda, takrat, ko se zahteva od nas Slovencev vsa sila davkov in krvi in denarju, ko gre zadnji vinar iz slovenskega žepa v c. kr. blagajno, ko se naši najboljši sinovi odvezemajo za dolga leta prepotrebne domačemu delu, takrat nas pozna slavnica c. kr. vlada, takrat se ne prezre niti eden Slovenec, kadar bi nam pa bilo treba dati za naše silne dolžnosti tudi kakih že davno nam zagotovljenih pravic, takrat pa za slavno c. kr. vlado ni več Slovencev na svetu, posebno če jo je že prej kak vsenemški kričaški list pokadil s par smrdečimi zabavljicami. — Slovenske državne poslance opozarjamo na to dejstvo, da v prihodnjem državnoborskem zasedanju tudi v tem oziru storijo svojo dolžnost. To je naše edino upanje, kajti za naše besede bi imela slavnica c. kr. vlada pripravljeno samo — zaplembo.

Duhovniške vesti z Goriškega. Za pomožnega učitelja verstva na goriškem gimnaziju je imenovan čast. g. Miklavž Sedelj, prefekt v malem semenišču. — Imenovan je za župnega upravitelja v Podmelcu č. g. Andrej Strekelj, kaplan istotam.

Velikodušen cesarski namestnik. Včeraj smo poročali, da je vlada nakazala za bedne Galičane 2 milijona kron. To ne odgovarja istini. Galički cesarski namestnik grof Potocki je iz lastnih sredstev dal milijon kron!

Obstrukoja v graškem obšvetu. Pred grask. obč. svet je prišel dne 26. t. predlog, naj se nemškemu pavskemu društvu in nemškemu „Turnvereinu“ da za zgradbo društvene hiše za 40.000 K stavbinski prostor, ki je vreden 100.000 K in da odplačata družbi 40.000 K v obr. k. h. Za enkrat so vsprejem takega predloga prepredili soc. dem. obč. svetniki s svojo abstinenco. V seji 26. t. m. pa so se oglašali vsi soc. dem. obč. svetniki k besedi, da z dolgimi govori preprečijo sprejem predloga. Ko je govoril prvi soc. dem. govornik, je stavil član večine predlog za konec debate. Sprejeto. Župan je naznanil, da je oglašenih še 14 govornikov. Od teh sta govorila v tej seji še dva soc. demokrata Pongratz in Bichl. Ko je med Bichlovim govorom prišlo nekaj obč. svetnikov v dvorano, ki so se nekaj časa mudili izven dvorane, je Bichl dejal: »Sedaj bom pa zopet prišel od začetka, da tudi ti slišiš«. In prišel je zopet od kraja. Župan je moral zaključiti sejo. Bichl: »Prihodnjič pričem zopet od začetka.«

Odlikovan vojak. Iz Gorice se nam o tem še poroča: Meseca avgusta t. l. je topničar Ignacij Meze od 3. baterije topničarskega polka št. 8 v Gorici povodom strelnih vaj iz Save pri Krskem potegnil neko deklico ter jo rešil gotovo smrti. Vred tega junaškega čina je bil Ig. Meze od prejšnjega cesarja z Najvišjim odlokom z dne 9. t. mes. odlikovan s srebrnim križcem za zasluge. Dne 23. t. m. je v odsotnosti polkovega poveljnika major Jurij Sprang slovesno izročil vrlému vojaku cesarjevo odlikovanje. — Po sv. maši, pri kateri je igrala godba c. in kr. pešpolka št. 47 in vojaški kurat g. Fr. Ivančič v izbranih in navdušnih besedah opisal junaški čin ljubezni do bližnjega ter pomen najvišjega odlikovanja, je na dvorišču vojašnice major Sprang v prekrasnih besedah nagovoril sbrane vojake. Ta govor je slovenski ponovil gosp. stotnik Alfred Podboj. Godba je zaigrala »molitev pred bojem“ in cesarsko pesem. Med Radeckega koradnice je polk defiloval pred majorjem Sprangom, pri katerem je stal odlikovani vojak. Na vse navzoče, med katerimi je bilo tudi več civilistov, je lepa slavnost naredila globok utis. Ker je odlikovaneec Ignacij Meze doma iz Spod. Logatca, torej naš ožji rojak, se mnogim njegovim častilcem pridružimo i mi z željo, da ostane vse svoje življenje zvest svojemu vladarju in domovini.

Mladi samomorilec. V Zagrebu se je predvčeršnjim pred gledališčem po končani operetni predstavi ustrelil 14letni trgovski vajence Stefan Hrcigonja. Bil je takoj mrtev.

Prisilni dogon volivcev pred mažarona. Iz Varaždina poročajo: Vladi novci razvijajo v ivaneškem okraju nasilno agitacijo. Voljci se s službenimi pozivi pozivljajo na glavarstvo in se prisilno tirajo pred mažaronskega kandidata dr. Eja Milaniča. — Protimažaronski kandidat je Ivan Jatluka.

Angleško brodovje v Pulju. Del angleškega brodovja je z Reke priplul v Pulj.

Roparski vlom. V noči dne 7. t. m. so neznan lopovi vlomili v cerkev v Gosposveti. Iz enega nabiralnika so pobrali denar, dočim drugih nabiralnikov niso mogli odpreti. Kramp, s katerim so izkušali nabiralnike odpreti, so pustili v cerkvi. Odrezali so še vrvi vseh zvonov in odnesli organistu sukajo, ki jo je imel pri orgljah. Zasledili jih še niso.

V kakem jeziku se morajo izdajati carinske pobotnice? V soboto je državno sodšče na Dunaju razsodilo, da morajo carinski uradi na nemškem oglašila izdajati v istem jeziku sestavljene pobotnice.

Padla v gorečo apnenico. V soboto se je dogodilo na Trnovem take grozna nesreča: 46letna Marija Rjavec vstavila se je pri neki apnenici, v kateri je najhuje gorelo. — Rava bila je podvržena božjasti. In glej! Tudi v soboto, ko je stala pri apnenici, začela jo je napadati božjast in jo vrgla v apnenico, kjer je živa sgerela.

Iz Zagorja ob Savi. Ubil se je v sredo popoldne 26. t. m. 44letni Karol Hočevar v kamolomu posestnika g. Maura. Preveč si je upal. Nad kamnolomom je sekal bukev in med tem stal na njeni korenini, ki se je pa držala premalo trdno v tleh in ga vrgla nizdolu.

Prebil si je glavo in polomil si roke in noge. Duhovnik, ki je hitel na kraj nesreče, ga je komaj dobil še živega, da mu je mogel podeliti sv. posl. olje. Hočevar je bil pošten mladenič. Nihče ne ve o njem kaj slabega. Živel je v lepem miru s 5 let starejšim bratom in 78letno materjo. Bog mu daj večni mir! — V štirih mesecih je to pri nas že sedmi slučaj hitre smrti. Štirje so se ubili, enega je ubil konj, ko ga je hotel podkovati, enega je zadela kap, en starček pa je utonil v Mediji. — Karolino Šuštar, krojačevo ženo, ki so jo pogrešali od 9. sušca t. l., so sedaj našli v Trbovljah — toda v Savi. Bile so samo še kosti, nekoliko kože in pa obleka. Ene roke ni imela več. Spoznali so jo njeni domači po obleki. Zapustila je možu 6 otrok. — Protestantovski pogreb smo tudi imeli pred kratkim. V glažuti je nagloma umrl uradnik Hilty, od kapi zadet. Bil je prijazen mož, skoraj popolnoma katoliškega mišljenja. Prestopil pa ni v katoliško cerkev zaradi žene, ki je odločna protestantinja. Pokopal ga je ljubljanski pastor Jaquemar. Ljudstva je bilo pri pogrebu toliko, da se je kar trlo, nekaj iz prijaznosti do pokojnega, drugi pa iz radovednosti, kakšen je protestantski pokop. — Zagorska štirirazredna ljudska šola upa, da v kratkem dobi vzporednico I. razredu, ker ta razred obiskuje 108 učencev.

Hervaška sabor je sklican na dan 7. novembra t. l.

Umrl je v Celovcu domobranski stotnik g. Oskar Capra.

Davek na avtomobile so uvedli v Gradcu. Za vsak avtomobil se mora plačati od 30 do 100 K davka.

Mati in hči zgoreli. V Richwood, W. Va., v Ameriki, se je ponesrečila Katarina Mikuš in niena devet mesecev stara hčerka Marija. Ko je mati šla kuriti za večerjo, je polila ognj s petrolejem, ki se je seve vnel in v posodi eksplodiral. Takoj se je ženi in otroku vnela vsa obleka. Grozno opašeni po vsem životu sta umrli mati in hčerka še isti večer. Pokojnica je doma iz Rakitne pri Preserju na Kranjskem.

Razprodaja v sadni razstavi v Radovljici. V nedeljo 30. in v ponedeljek 31. t. m. bo v sadni razstavi v Radovljici splošna razprodaja sadja in drugih razstavnih objektov kakor sadnih pijač, konzerv sadjarskega orodja, stiskalnic itd. itd. Kdor želi kaj kupiti, naj ta dneva še obišče sadno razstavo in si tu nabavi finega namiznega, kakor tudi zimskega sadja. V torek 1. novembra razstava za obisk ni več odprta. Pred zaključkom razstave so naprošeni vsi krogi, ki se čutijo poklicane izročiti o razstavi strokovno sodbo, naj so popolnoma nepristranski, da ne bodo onih neprijetnih odmevov, ki so izkušali škodovati koristni napravi.

Obšinske volitve v Pragi so se izvršile v znamenju kompromisa. Od 11.612 volivcev se je udeležilo volitve samo 4370. Nekoliko boja je bilo le v Holešovicah, kjer pride do ožje volitve med klubovim kandidatom Peškom s samostojnim kandidatom v 2. vol. razredu Papersteinom, ter med klubovim kandidatom Vaelovom Varvažovskim in samostojnim kandidatom (nar. soc.) Jož. Klečkom.

Nagla smrt. V Gradiških Lazih pri Litiji je nagloma umrl gostilničar in posestnik Martin Bric. Ko je nesel nekemu gostu kozarec žganja, se je mrtev zgrudil.

Prememba posesti. Graščino Jankomir pri Zagrebu je kupil g. Janko Hočevar iz Krškega od dotedanjega posestnika g. Julija p. Jelačića.

Iz malega pride veliko. Zaradi neke malenkostne reči sta se v Dolžanovi gostilni v Radovljici sprla barvar Franca Tomec in Matevž Pirc. Tomec je zagnal v Pircu kozarec, a ga k sreči zadela v ramo. Pončč okoli 11. ure srečala sta se pred Tomčevo hišo in na Pirčevo vprašanje, zakaj je kozarec vrgel v njega, planil je Tomec v Pircu ter ga močno poškodoval. Tomec, ki se je zagovarjal s silobranom, je bil obsojen na 4 mesece težke ječe.

Stavka na goriški gimnaziji. V goriškem deželnem zboru je bil nujni predlog, naj se uvede preiskava o zadnjih dogodkih na goriški gimnaziji, kjer je nemški profesor razžalil narodno čustvo učencev, izročil šolskemu odseku.

25.000 kron znaša glavni dobitek loterije za vojaški spomenik. Opozorjamo cenjene brave, da se vrši zbiranje neprekinjeno 12. novembra 1904 in da je čisti dohodek loterije namenjen podpore potrebnim dela nezmožnim bojevnikom, njih vdovam in sirotam.

Ljubljanske novice.

Izrebanje porotnikov. 27. oktobra t. l. so bili pri c. kr. dež. sodišču v Ljubljani izrebanji porotniki za sodbo, ki se prične 28. nov.: Acceto Jakob, zidar in posestnik v Ljubljani; Bonač Janez, knjigovez v Ljub-

ljani; Bonselj Jožef, posestnik, gostilničar in trgovec v Zaleznikih; Burja Janez, posestnik v Boh. Bani; Cerar Alojzij, trgovec v Lukovici (Brdo); Dolinar Jakob, posestnik in gostilničar v Primskovi (Kranj); Dolžan Franc, gostilničar in posestnik v Radovljici; Dolničar Matija, gostilničar in posestnik v Smarternem pri Ljubljani; Florian Karol, knjigotlačec v Kraju; Gorše Anton, kantiner in posestnik v Ljubljani; Hairichar Franc, trgovec v Selcah (Kranj); Ječminek Anton, trgovec in posestnik v Ljubljani; Jesenko Blaž, trgovec in posestnik v Ljubljani; Jarc Jožef, veleposestnik v Medvodah; Jelovek Karol, tovarnar in posestnik na Vrhniki; Jeršinovec Miroslav, strojar in posestnik na Vrhniki; Kaiser Fran, puškar in posestnik v Ljubljani; Klemen Jernej, gostilničar in posestnik v Ljubljani; Knez Janez, trgovec in posestnik v Ljubljani; Kopač Janez, mesar in posestnik v Ljubljani; Križaj Fran, posestnik parne žage v Postojni; Kocjančič Fran, gostilničar in posestnik v Črnicov (Radovljica); Menciinger Tomaž, trgovec v Ljubljani; Morel Jakob, posestnik v Hrašah (Postojna); Mally Avgust, župan in c. kr. poštar v Bani peči (Kranjska gora); Minati Alojzij, posestnik in trgovec v Studencu; Pauer Mirko, molar in posestnik v Ljubljani; Povšnar Janez, posestnik v Zg. Kokri; Ruceh Karol, kramar, gostilničar in posestnik v Trzinu; Rus Jožef, posestnik St. Vid (Brdo); Seider Jožef, trgovinski družnik v Ljubljani; Sjunig Franc, potnik v Ljubljani; Subelj Fran, trgovec v Kamniku (Sutna); Tratoč Leopold, pasar in posestnik v Ljubljani; Zark Janez, posestnik v Lescah; Zargi Janez, trgovec v Kamniku. Nadomestni porotniki: Anžič Anton, posestnik in gostilničar; Aržič Janez, mesar in posestnik; Fajdga Janez, molar; Gostinčar Jožef, skuhar in posestnik; Jelenič Jernej, gostilničar in posestnik; Jusnik Al., trgovec; Tavčar Elvard, potnik; Večaj Alojzij, pešar in posestnik; Veiter Jožef, gostilničar; vsi v Ljubljani.

Tečaj za stavbinske obrtnike. Na tukajšnji c. kr. umetni obrtni strokovni šoli se otvorijo z dne 14. novembra letos zimski učni tečaji za zidarje, kamnoseke in tesarje. Vsak tečaj bo obsegal dva zimska kurza, ki bodo trajala od novembra do konca meseca marca.

Repertoar „Slov. gledališča“. Jutri v soboto zvečer vprizori se poslednjič v sezoni Offenbachova fantastična opera »Hoffmannove pripovedi«. — V torek, na praznik vseh svetih je samo ena predstava in sicer se igra kakor vsako leto Raupachova žaloigra: »Mlinar in njegova hči«; v petek je pa dramska novitost, francozka veseloigra: »Japonska vaza«.

Ukradani zajci. Oraznemu slugi Leopoldu Čermaku na Dunajski cesti št. 8 je neznan tat ukradel pet zajcev.

Z zlatim zaslužnim križcem je odlikovan stotnik računovodja pri dež. orožniškemu poveljstvu g. Franc Flucher v Ljubljani.

Vojak v nevarnosti. Na ljubljanskem polju se je splašil nekemu topničarju konj, s katerim je vozil slamo. Konj je vlek vojak daleč za seboj. Rešil ga je načelnik tukajšnjega ognjeasnega društva, g. Luđ. Stricelj, ki je vojaka posadil v svojo kočijo in ga peljal do Aleša.

Društvo slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov v Ljubljani prosi, naj se vsi slovenski odvetniki in notarji glede nameščanja služb obrtajo na predsednika IL ekupine, g. Josipa Christofa, odvetniškega solicatorja. Ta sprejema tudi oglase za zavarovanje pogrebnih stroškov proti nizkim mesečnim doneskom.

Koncert društvene godbe vrši se jutri, v soboto, in v ponedeljek zvečer v »Narodni kavarni«, Gosposke ulice. Začetek ob 9. uri. Vstop prost.

Izseljevanje v Ameriko. Francoske družbe brzoparnik »La Gascogne« je 15. vinotoka iz Havra odplul in 23. vinotoka srečno dospel v Novi Jork. Vozil je 7 dni 22 ur. Zastop potovalna pisarna Ed. Šmarda v Ljubljani.

Angleška hoče Rusiji napovedati vojsko?

Iz Londona poročajo, da je ministrska konferenca sklenila, da nikakor ne pripusti baltičkemu brodovju pluti dalje. niti okolu rta Dobre nade, niti skozi Sredozemsko morje, ako Rusija ne izpolni angleških zahtev. V tem slučaju bi se moralo baltičko brodovje vrniti v Rusijo, ker sedmim večjim ladjam baltičkega brodovja bi stalo na teh točkah nasproti 28 angleških bojnih ladij. Bati se je, da javno mnenje na Angleškem angleško vlado res prisili do kakoga nasilnega koraka.

Francoska je ponudila svoje posredovanje. Tudi angleško brodovje, ki se sedaj mudi na Reki in v Pulju, je dobilo nujno povelje, naj včeraj ponoči odplave in se združi s sredozemskim angleškim brodovjem.

V Londonu so razburjeni, ker odgovora na angleško noto iz Rusije še vedno ni. Angleška vlada je baje dala ruski vladi termin za izpolnjenje pogojev do jutri. Ako Rusija angleških zahtev ne sprejme, tedaj dobi kanalsko brodovje »primerna naročila«. Angleški menda ni dovolj, da Rusija dogodek obžaluje, ampak hoče, da Rusija častnike baltičkega brodovja postavi pred vojno sodišče ter jih strogo kaznuje, a ruska vlada se baje v to noče udati.

»Times« trdijo, da bodo Angleži sicer s silo preprečili nadaljno pot baltičkemu brodovju. Vse brodovje gibraltarskih torpedovk je mobilizirano. Nekaj angleških bojnih ladij je dobilo nalogo, paziti na gibanje baltičkega brodovja.

Napram vestem o angleškem ultimatumu Rusiji, trdi Reuterjev urad, da te vesti niso resnične. Angleškemu zunanjemu ministru je došlo poročilo admirala baltičkega brodovja, v katerem ruski admiral trdi, da se na angleško ribiško brodovje ni namenoma streljalo in da je le slučaj, če je kaka kroglica zadela to brodovje. Ruski častniki so med ribiški parniki opazili dva sumljiva tuja parnika, ki sta vozila z veliko hitrejšo in sta bila podobna torpedovkam. Admiral ju je smatral za japonski torpedovki, ker sta odločno tako izgledala, ter je mislil, da njegovo brodovje strelja samo na ti dve ladji. Njegovi častniki nikakor niso vedeli, da je zadeta kaka ribiška ladja. Admiral izreka obžalovanje, da je bilo ribiško brodovje vsled tega poškodovano.

Reuterjevemu uradu poročajo iz Berlina iz odličnega ruskega vira, da bo ruska vlada takoj odgovorila na angleško noto. — Ruska vlada se bo v odgovoru izrazila, da je pripravljena plačati odškodnino ter izraziti obžalovanje. Težava je le valed angleške zahteve, naj se kaznujejo ruski častniki. Ruske vojaške oblasti bodo brez dvoma kaznovale vsakega častnika, ki je kaj zakrivil. Vendar je pa stališče ruske vlade to, da bo postopala proti krivcem iz lastne inicijative ter da je zahteva tuje vlasti, da Rusija mora kaznovati častnike, kršenje suverenih pravic ruskega carja.

Telefonska in brzojavna poročila.

London, 28. oktobra. Angleško tihomorsko in atlantsko brodovje je dobilo povelje, naj bo pripravljeno za boj.

Pulj, 28. oktobra. Angleško brodovje je nocoj odplulo iz pristanišča.

Peterburg, 28. oktobra. Listi trdijo, da je bilo med angleškimi ribiški brodovji več tujih ladij, kiso izginile v tmini.

Peterburg, 28. oktobra. List »Novosti« je prišel zbirati za ranjene in sirote vsled nezgode pri Hullu.

Peterburg, 28. okt. Gen. poročnik Saharov javlja: Dne 25. t. m. zjutraj so napadli Japonci na našem levem krilu iz dveh holmov en polk. Oddelek lovcev je razpršil sovražnike.

Mukden, 28. oktobra. Zadnja noč se je vršil na severni obali od reke Sašo hud topniški boj. Boj je trajal celo noč do jutra. Napad se je izvršil od ruske strani.

Peterburg, 28. okt. Ruski častniki zatrjujejo, da ima general Steselj na razpolago v Port Arturju vsaj 20 do 25.000 mož. Prvotna posadka je štela 34.000 mož nevdtevi pomorske čete, ki so bile ukroane na ladjah. Ne ve se popolnoma, koliko vojakov da so Rusi izgubili za časa obsedanja, vendar ne morejo biti izgube tako velikanske, kakor zatrjujejo vesti prihajajoče iz angleških virov. S samimi 5000 možmi, ki da so, glasom teh vesti, še ostali generalu Steslju, bi isti ne zamogel braniti vse trdnjave, ampak bi se moral omejiti le na en del.

Dunaj, 28. oktobra. Dementira se vest, da je bil včeraj med Derschatto, Eärnerietherjem in Körberjem pogovor o imenovanju novega ministra za Nemce.

Dunaj, 28. oktobra. Današnji uradni list pričbuje imenovanje novih ministrov.

Dunaj, 28. okt. Češki minister Randa se je odpeljal v Prago odkoder se vrne na Dunaj. — V ponedeljek bodo novi ministri prisegli.

Dunaj, 28. okt. Dr. Ebenhech se je iz Lvova d pogreba Jaworskega pripeljal sem. Imel je pogovor s Körberjem. Nato se je odpeljal nazaj v Linec.

Praga, 28. oktobra. Mladošiški izvrševalni odbor ima jutri sejo, da se posvetuje o polčlaju, ki ga je ustvarilo imenovanje novih ministrov. »Narodni Listy« pravijo, da bo vlada v prvi seji državnega zbora dne 17. novembra zahtevala sredstva za pomoč po vseh poškodovanih.

Budimpešta, 28. oktobra. Finančni minister Lukacs je danes državnemu zboru predložil proračun za leto 1905. Prečitka izkazuje 198.411 K.

Zagreb, 28. oktobra. Orčniki so došli v selo Batinov, da primejo seljake Boroto, ki se jim je uprl. Ljudstvo se je postavilo po robu orčnikom, ki so rabili orožje. En seljak je ubit, eden pa ranjen.

Zagreb, 28. oktobra. V Novi Gradiški se je vršil nocoj v neki kavarni krvav pretep med častniki in nekim trgovcem. Častniki so s golimi sabljami nahali po trgovcu, ki se ni mogel braniti, ker ni imel orožja. Mož je ves razsekan ter bo skoro gotovo umrl.

Belgrad, 28. oktobra. Iz Srbije dha jajo vesti, da hočejo Makedonci ob priliki prihoda kralja Petra prirediti demonstracijo. Srbski listi svetujejo vsled tega, naj se potovanje odgodi.

Belgrad, 28. oktobra. Od merodajne strani izjavljajo, da so vsa vprašanja, ki se tičejo potovanja kralja Petra v S. Sijce, rešena sporazumno z bolgarsko vlado. Kralj bo od potoval tja 29. t. m. zvečer.

Budimpešta, 28. okt. Neka zlatarstva tvrdka je poslala nekemu budimpeštanski mujuvelirju več dragih kamenov v vrednosti 50.000 K. Pismonoša pa je pošiljatev vzel in zbežal. Policija ga išče.

Tržna poročila.

26. oktobra.

Budimpešta. Pšenica za oktober 9.88 do 9.90; za april 10.29 do 10.30. Rž za oktober 7.76 do 7.78; za april 7.17 do 7.18. Oves za okt. K 6.84 do 6.85; za april 7.21 do 7.22. Koruza za oktober 7.35 do —, za maj 7.41 do 7.42.

Pšenica: ponudbe srednje: povpraševanje slabotno, mrtvo. Prodaja nekoliko tisoč met. stotov., nekoliko stotink znižanja. Druga žita mrtvo. Vreme: lepo.

Zahvala.

Iskreno zahvalo izrekamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem za tolažilno sočutje povodom bolezni in smrti naše iskreno ljubljene matere, oziroma stare matere, gospe 1796

Nežike Braun

prodajalke obital.

Nadalje se zahvalujemo za častno spremstvo na zadnjem potu drage pokojnice ter za krasne darovane vence. Vsem, ki so nas kakorkoli tolažili ob nenadomestni izgubi, najtoplejša zahvala.

Ljubljana, dne 27. oktobra 1904.

Žalujoča rodbina.

Prepričajte se!

Najboljši in naj-novejših vrst

slamorenice in klinje, gepeljni in motori, trombe in cevi za vodovode dobite v skladiščih

Fran Zeman-a

Ljubljana, Poljanska cesta št. 24.

Mednarodna panorama

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Fotoplastiška umetniška razstava.

Optiška potovanja po celem svetu v polni istini.

V soboto, 29. oktobra 1904:

Zadnji rastavni dan

Sv. Petra cerkev v Rimu

V nedeljo, 30. oktobra do 5. novembra Velezanimivo potovanje po

Spitzbergih, Grönlandiji in s potovalcem po severnem tečaju Nansenom v ledeno ozemlje.

Za šole in društva znižane cene.

Odprto vsak dan od 9. ure zj. do 12. in od 2. pop. do 9. zvečer

Po ugodni ceni sukнено blago pri

R. Miklauc
Ljubljana

Špitalske ulice št. 5.

Hiša

s staro gostilno, skladiščem in hlevi za konje v Florijanskih ulicah **prodaja se** pod ugodnimi pogoji. — Pojasnila dajé:

Koncesionirana pisarna Jos. Perhauca Ljubljana, Dunajska cesta št. 6.

Žrebanje nepriklicno

12. novembra 1904.

Srečke vojaškega spomenika à 1 krono

1753 6 Dobitki obstoje iz efektov in se ne izplačajo v denarju.

Glavni dobitek

kron 25.000 kron

priporoča

J. C. Mayer, Ljubljana.

„Hotel Balkan“ - Trst

1725 10-8 Piazza della Caserma (Narodni Dom)

3 minute od južnega kolodvora in poleg pošte s 60 moderno opremljenimi sobami.

Restavracija — Dunajska kuhinja — Kavarna

Za goste hotela posebna restavracija v I. nadstropju.

Dvigalo.

Električna razsvetljava.

Kopališča.

Shajališče tujcev.

Nagrobne križe

slamorenice, bakrene kotle za žganje, vlite kotle, mesorenice, sploh vso železnino, kakor tudi kompletne kuhinjske oprave se dobivajo najcenejše pri

1708 6-6

Karola Kavška nasl.

SCHNEIDER & VEROVŠEK

Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Nakup in prodaja vsakovrstnih dravnih papirjev, srečk, denarjev itd. Kavrevanja za izgube pri žrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsake žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borski.

Menjarična delniška družba „MERCUR“ I., Wolfzelle 10 in 13, Dunaj, I., Strabergasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosede kolikor je mogoče vsakega abrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 134 391